

3^η Ενότητα: Φίλοι για πάντα

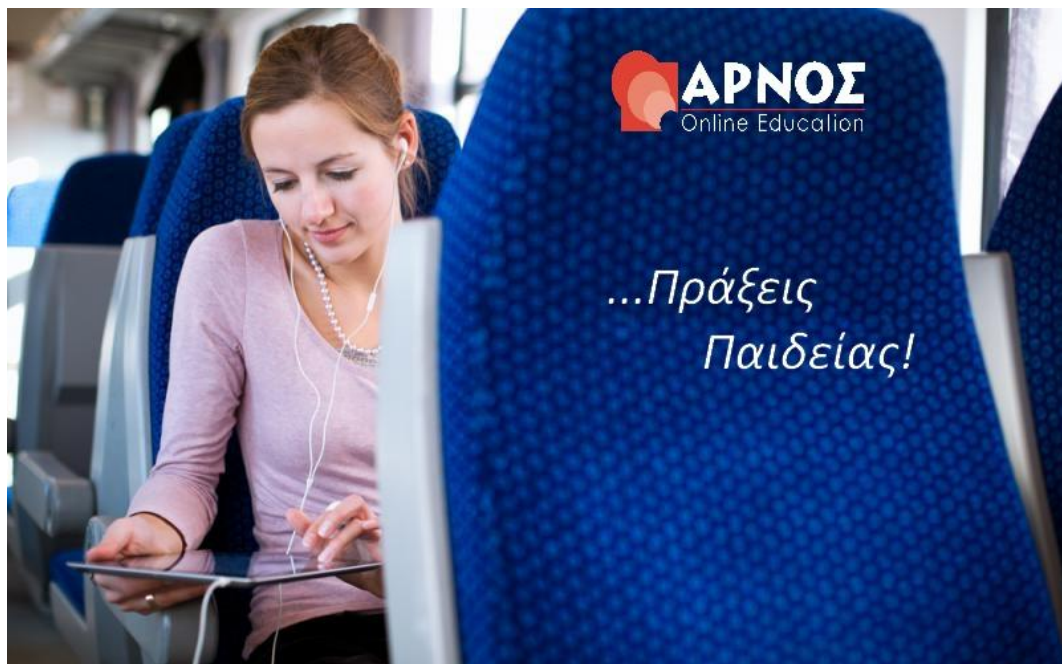
Γλώσσα Β' Γυμνασίου

Απαντήσεις ερωτήσεων σχολικού βιβλίου

σχ. βιβλίο (σ.σ. 44 - 55)

Φροντιστηριακό e-μάθημα

Γυμνάσιο: 9.000 μαθήματα με βίντεο-διδασκαλία

Μελέτη όπου, όποτε και όσο εσύ θες!

Διδάσκουμε μεθοδικά σε βίντεο τη θεωρία του σχολικού βιβλίου και λύνουμε όλες τις ασκήσεις

Δημιουργούμε συνεχώς νέα βίντεο με διδασκαλία για τις εκπαιδευτικές σου απαιτήσεις

Παίζουμε και μαθαίνουμε με on line test αξιολόγησης & SOS διαγωνίσματα προσομοίωσης για τις εξετάσεις

Λύνουμε απορίες ζωντανά on line καθημερινά 3 μ.μ. - 8 μ.μ.

3η Ενότητα : Φίλοι για πάντα

Απαντήσεις στις ερωτήσεις του σχολικού βιβλίου

A. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

Κείμενο 1 [Αν θέλεις έναν φίλο...] σελ. 44

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Τι σημαίνει στο κείμενο το ρήμα «εξημερώνω»;
 - Μπορείτε να λύσετε εσείς την απορία του μικρού πρίγκιπα;

Το ρήμα **εξημερώνω** σημαίνει να «δημιουργείς δεσμούς». Δηλαδή να αναπτύσσεις φιλικές σχέσεις με κάποιον, να χρειάζεται ο ένας τον άλλο, να είναι μοναδικός ο ένας για τον άλλο.

2. Σε τι θα αλλάξει η ζωή της αλεπούς, αν την εξημερώσει ο μικρός πρίγκιπας;

Αν ο μικρός πρίγκιπας εξημερώσει την αλεπού, η ζωή της θα γίνει ηλιόλουστη, θα πάψει να είναι μονότονη και βαρετή. Θα ξεχωρίζει το βήμα του φίλου της, του μικρού πρίγκιπα, ανάμεσα στα άλλα βήματα, και θα την τραβάει σαν μουσική έξω από τη φωλιά της. Και το σιτάρι, με το χρυσαφένιο του χρώμα, θα της θυμίζει τα ξανθά μαλλιά του φίλου της.

Κείμενο 2 [Αγαπάς για ν' αγαπάς] σελ. 45

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Πρέπει κανείς να μένει ο εαυτός του ή να αλλάζει, προκειμένου να αποκτήσει φίλους; • Έχετε κάποια εμπειρία πάνω σ' αυτό;

Πολλοί άνθρωποι και κυρίως νέοι στην εφηβεία συχνά αλλάζουν και προσποιούνται ότι είναι κάποιοι άλλοι απλώς και μόνο για να είναι αρεστοί και να αποκτήσουν περισσότερους φίλους. Σίγουρα η φιλία αποτελεί από τις σημαντικότερες σχέσεις

του ανθρώπου, όμως, αν προσπαθεί κάποιος συνεχώς να γίνεται αυτό που θέλουν οι άλλοι, στο τέλος θα χάσει την ταυτότητά του και θα γίνει κάποιος άλλος, ενώ είναι βέβαιο ότι είναι αδύνατον να αρέσει σε όλους.

2. «Η μεγαλύτερη ατυχία στη ζωή είναι να μη ρισκάρεις τίποτα». Μπορείτε να εξηγήσετε αυτή τη φράση του κειμένου;

Ο άνθρωπος δεν ρισκάρει γιατί φοβάται ότι οι γύρω του θα τον απορρίψουν, δεν δοκιμάζει καινούρια πράγματα γιατί φοβάται ότι θα αποτύχει, δεν αγαπά γιατί φοβάται ότι ο έρωτάς του δεν θα έχει ανταπόδοση, ότι τα όνειρα ή οι ιδέες του θα χαρακτηριστούν γελοία και οι ίδιοι ανόητος και αφελής. Όμως, η μεγαλύτερη ατυχία για τον άνθρωπο είναι να μην ρισκάρει τίποτα. Γιατί, όποιος δεν ρισκάρει τίποτα, δεν κάνει τίποτα, δεν έχει τίποτα και δεν είναι τίποτα. Μετατρέπεται σε άβουλο πλάσμα που αποφεύγει βέβαια τον πόνο και την απόρριψη, αλλά δεν μαθαίνει τίποτα, δεν έχει συναισθήματα, δεν κάνει αλλαγές, δεν αναπτύσσεται ως προσωπικότητα, μένει στάσιμος και τελικά καταλήγει δέσμιος των βεβαιοτήτων και των συνηθειών του, χάνοντας την προσωπική του ελευθερία. Μόνο ο άνθρωπος που ρισκάρει είναι πραγματικά ελεύθερος.

Κείμενο 3 [Είμαστε εξόριστοι παρέα] σελ. 46

Ερώτηση κατανόησης

Ποιες εναλλαγές παρατηρείτε στη διάθεση των δύο φίλων; • Παρουσιάστε τες.

Αρχικά ο Αστερίξ είναι λυπημένος και προσπαθεί να διώξει τον Οβελίξ λέγοντάς του ότι δεν πρέπει να τον ακολουθεί, γιατί η εξορία είναι τιμωρία μόνο για τον ίδιο. Ο Οβελίξ αρνείται να φύγει και, ως πραγματικός φίλος, του δηλώνει ότι θα είναι παρέα στην εξορία. Η χαρά του Αστερίξ είναι μεγάλη και, συγκινημένος, αγκαλιάζει τον φίλο του. Στην επόμενη σκηνή οι δύο φίλοι διαφωνούν για το περιεχόμενο που πρέπει να έχει η χύτρα. Αναψοκοκκινισμένοι, φωνάζουν δυνατά ο ένας στον άλλο και είναι έτοιμοι να πιαστούν στα χέρια. Αμέσως μετά όμως καταλαβαίνουν το λάθος τους, βάζουν ξανά τα κλάματα και αγκαλιάζουν ο ένας τον άλλον.

Κείμενο 4 [Μιλάμε για τη φιλία] σελ. 47**Ερωτήσεις κατανόησης****3. Όλα τα παιδιά έχουν την ίδια άποψη για τους φίλους; • Τι τονίζει ο καθένας τους; • Συμφωνείτε με κάποιον από όλους;**

Όπως φαίνεται μέσα από το κείμενο κάθε παιδί έχει διαφορετική αντίληψη για τη φιλία και τους φίλους. Η Ζωή έχει σε μεγάλη εκτίμηση τη φιλία, θεωρεί ότι μπορεί πιο εύκολα να εμπιστευτεί ένα μυστικό σε έναν φίλο παρά σε κάποιον από την οικογένειά της. Η Πόπη διαφωνεί και πιστεύει ότι η φιλία κοντεύει να εξαφανιστεί, γιατί η κατανόηση, η βοήθεια και η αγάπη που ζητάμε από τους φίλους μας σπανίζουν στην εποχή μας. Η Βίκυ συμφωνεί με τη Ζωή και θεωρεί ότι κριτήριο για την επιλογή κάποιου φίλου πρέπει να είναι η εμπιστοσύνη και η εχεμύθεια. Ο Σταμάτης πάλι θεωρεί ότι στην εφηβεία είναι καλύτερο να έχεις μια μεγάλη παρέα από πέντε δέκα παιδιά που να έχουν εμπιστοσύνη μεταξύ τους χωρίς όμως να είναι στενοί φίλοι. Όμως και για τον Σταμάτη βασικό κριτήριο στην επιλογή των φίλων είναι η εμπιστοσύνη.

• Αν οι εμπειρίες μας από τους φίλους μας είναι θετικές, θα συμφωνήσουμε με την αισιόδοξη άποψη της Ζωής και των περισσότερων παιδιών που θεωρούν ότι οι φίλοι τους είναι άτομα τα οποία εμπιστεύονται απόλυτα. Αν οι εμπειρίες μας είναι αρνητικές, θα συμφωνήσουμε με τη γνώμη της Βίκυς. Σε κάθε περίπτωση όμως η επιλογή των φίλων είναι μια πάρα πολύ σημαντική υπόθεση που απαιτεί προσοχή γιατί υπάρχει ο κίνδυνος της απογοήτευσης αν τα άτομα αυτά δεν ανταποκριθούν στις προσδοκίες και τα συναισθήματά μας.

4. Πόσο πολύτιμη είναι η παρέα για τους εφήβους. • Τι προσφέρει σε σας αυτή η επικοινωνία;

Η παρέα παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στη ζωή των εφήβων, γιατί τους προσφέρει ασφάλεια, αυτοεκτίμηση και αυτοπεποίθηση. Μέσα στην παρέα οι έφηβοι αναπτύσσουν τις απόψεις τους, μοιράζονται τα προβλήματά τους, τα σημαντικά προσωπικά τους θέματα, καλύπτουν την ανάγκη τους για συναισθηματική στήριξη και κοινωνική αποδοχή. Πολλές φορές η παρέα

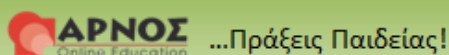

καλύπτει το κενό που θεωρούν ότι αφήνει η οικογένειά τους και μέσα σ' αυτήν οι έφηβοι αισθάνονται ότι τους καταλαβαίνουν και τους αποδέχονται όπως ακριβώς είναι και, το σημαντικότερο, χωρίς κανείς να τους ζητήσει να αλλάξουν. Φυσικά, πολλοί έφηβοι συχνά απογοητεύονται από τις παρέες τους, κυρίως όταν θεωρούν ότι δεν τους καταλαβαίνουν και ότι δεν έχουν ανταπόδοση τα συναισθήματά τους. Όμως, και αυτές οι απογοητεύσεις είναι σημαντικές διεργασίες κοινωνικοποίησης, γιατί οι έφηβοι μαθαίνουν ότι οι σχέσεις των ανθρώπων είναι δύσκολες και περίπλοκες και πως είναι πολύ σημαντικό να δεχόμαστε τους άλλους με τις ιδιαιτερότητές τους.

- Η επικοινωνία αυτή προσφέρει συναισθηματική ασφάλεια, αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση και βοηθά τους νέους να αντιμετωπίζουν πιο αποτελεσματικά τα προβλήματά τους.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

Β. Ενεργητική και παθητική φωνή - Συζυγίες

Β.1 Ενεργητική και παθητική φωνή

Ζ Το ρήμα έχει δύο φωνές:

- α. **ενεργητική** περιλαμβάνει ρήματα σε **-ω** ή **-ώ**
- β. **παθητική** περιλαμβάνει ρήματα σε **-μαι**

Τα ρήματα που έχουν **μόνο παθητική** φωνή λέγονται **αποθετικά**, π.χ. **αισθάνομαι**

Ακούω και μιλώ (σελ. 48 σχολ. βιβλ.)

1. Ένας από εσάς να μεταφέρει καθένα από τα παρακάτω ρήματα στο **α'** ενικό πρόσωπο του ενεστώτα και να πει αν ανήκει στην ενεργητική ή την παθητική φωνή και ένας άλλος να προσπαθήσει να σχηματίσει την άλλη φωνή του ίδιου ρήματος. • Τι παρατηρείτε;
πρότεινε, είπε, έχει ξεχαστεί, χρειάζεσαι, εξημέρωσε, θα θυμίζει, φάνηκε

Ρήματα	α' ενικό ΕΝΕΣΤΩΤΑ	φωνή που βρίσκονται	σχηματισμός της άλλης φωνής
πρότεινε	προτείνω	ενεργητική	προτείνομαι
είπε	λέω	ενεργητική	λέγομαι
έχει ξεχαστεί	ξεχνιέμαι	παθητική	ξεχνώ
χρειάζεσαι	χρειάζομαι	παθητική	δεν έχει ενεργητική φωνή (αποθετικό ρ.)
εξημέρωσε	εξημερώνω	ενεργητική	εξημερώνομαι
θα θυμίζει	θυμίζω	ενεργητική	δεν έχει παθητική φωνή (αποθετικό ρ.)
φάνηκε	φαίνομαι	παθητική	δεν έχει ενεργητική φωνή (αποθετικό ρ.)

Παρατηρώ ότι: δεν σχηματίζουν όλα τα ρήματα και τις δύο φωνές. Άλλα έχουν μόνο παθητική και άλλα μόνο ενεργητική. Τα ρήματα που σχηματίζουν μόνο παθητική φωνή λέγονται **αποθετικά**.

2. Στις παρακάτω προτάσεις παρατηρήστε ποια είναι η φωνή των ρημάτων. • Όσα ρήματα είναι ενεργητικής φωνής δείχνουν ότι το υποκείμενο ενεργεί και όσα είναι παθητικής ότι το υποκείμενο παθαίνει κάτι ή δεν ισχύει πάντα αυτό;

- **Εκτρέφουν και κότες. (κείμεν. 1) → εκτρέφουν:** ρήμα ενεργητικής φωνής, δείχνει ότι το υποκείμενο ενεργεί.
- **Υπάρχουν κυνηγοί σ' εκείνο τον πλανήτη; (κείμεν. 1) → υπάρχουν:** ρήμα ενεργητικής φωνής, δείχνει ότι το ρήμα βρίσκεται σε μια κατάσταση.
- **Διαφορετικά θα του εμπιστευτείς πράγματα. (κείμεν. 4) → εμπιστευτείς:** ρήμα παθητικής φωνής, δείχνει ότι το υποκείμενο ενεργεί.
- **Προδόθηκες από κάποιους φίλους σου; (κείμεν. 4) → προδόθηκες:** ρήμα παθητικής φωνής, δείχνει ότι το υποκείμενο παθαίνει κάτι.

Παρατηρώ ότι: ένα ρήμα μπορεί να είναι ενεργητικής φωνής αλλά να μην δείχνει ότι το υποκείμενο ενεργεί (π.χ. υπάρχω) ή μπορεί να είναι παθητικής φωνής αλλά να μην δείχνει ότι το υποκείμενο παθαίνει κάτι (π.χ. εμπιστεύομαι). Οι **φωνές** δηλαδή των ρημάτων **δεν ταυτίζονται** πάντα με τη **σημασία** τους.

Διαβάζω και γράφω (σελ. 49 σχολ. βιβλ.)

1. Συμπληρώστε τον πίνακα με ρήματα από τα κείμενα [1](#) και [5](#). • Έπειτα συμπληρώστε τα κενά που έμειναν με δικούς σας τύπους ρημάτων που θα αφορούν τις σχέσεις σας με τους φίλους σας.

	Ενεργητική φωνή	Παθητική φωνή
Ενεστώτας	προτείνω (κείμε. 1)	κρύβομαι (κείμε. 1)
Παρατατικός	άκουγα (κείμε. 5)	ερχόταν (κείμε. 5)
Εξακολουθητικός μέλλ.	θ' αναγνωρίζω (κείμε. 1)	θα χρειαζόμαστε (κείμε. 1)
Συνοπτικός μέλλ.	θα θελήσω (κείμε. 1)	θα συναντηθούμε
Αόριστος	αναστέναξε (κείμε. 1)	παραξενεύτηκε (κείμε. 5)
Παρακείμενος	έχω τραγουδήσει	έχει ξεχαστεί (κείμε. 1)
Υπερσυντέλικος	είχαν φτάσει (κείμε. 5)	είχαν ευχηθεί
Συντελεσμένος μέλλ.	θα έχεις εξημερώσει (κείμε. 1)	θα έχετε ελεγχθεί

2. Μεταφέρετε τους τύπους των ρημάτων στην άλλη φωνή και σχηματίστε με αυτά προτάσεις που θα αναφέρονται στους φίλους σας/στη φίλια:

δημιουργώ: δημιουργούμαι

- Μεταξύ των παιδιών της παρέας δημιουργήθηκαν παρεξηγήσεις.

θα βρείτε: θα βρεθείτε

- Όταν θα βρεθείτε με τους φίλους σας θα έχετε πολλά να πείτε.

αγαπάς: αγαπιέσαι

- Η Ιωάννα είναι ένα κορίτσι που αγαπιέται από όλους μας.

δεν έχω προδοθεί: δεν έχω προδώσει

- Το ξέρουν όλοι ότι δεν έχω προδώσει ποτέ κανέναν φίλο μου.

στολίζεις: στολίζεις

- Την άλλη εβδομάδα όλοι οι μαθητές θα στολίσουν την τάξη μας για τα Χριστούγεννα.

3. Συγκεντρώστε από τα κείμενα **3** και **5** όσα ρήματα έχουν μόνο ενεργητική ή μόνο παθητική φωνή.

Ρήματα μόνο σε ενεργητική φωνή:

Κείμενο 3: περίμενε (περιμένω), γύρνα (γυρνάω και γυρνάω), πρέπει, πίστευες (πιστεύω), θα μπορούσες (μπορώ), θα ξαναφέρουμε (ξαναφέρνω), νομίζεις (νομίζω), θα καταφέρουμε (καταφέρνω), γεμίσαμε (γεμίζω), αρχίζεις (αρχίζω), ξαναγεμίσαμε (ξαναγεμίζω), αρέσει (αρέσω)

Κείμενο 5: είχαν φτάσει (φτάνω), καλωσόρισε (καλωσορίζω), πήγε (πηγαίνω), κάνουν (κάνω), έμοιαζε (μοιάζω), θύμωνε (θυμώνω), ψηλώνω

• **Ρήματα μόνο σε παθητική φωνή (αποθετικά)**

Κείμενο 3: είμαι

Κείμενο 5: είμαι, ερχόταν (έρχομαι), σκέφτηκε (σκέφτομαι), φαίνεται (φαίνομαι), φέρεσαι (φέρομαι), χρειάζεσαι (χρειάζομαι)

[Τα ρήματα *φτάνω* και *γεμίζω* έχουν μόνο ενεργητική φωνή, αλλά στην παθητική φωνή σχηματίζουν τη μετοχή του παρακειμένου: φτασμένος, γεμισμένος].

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

B.2 Συζυγίες του ρήματος

Ακούω και μιλώ (σελ. 50 σχολ. βιβλ.)

1. Προσέξτε τα παρακάτω ρήματα που αναφέρονται στη φίλια. Σε ποια φωνή ανήκουν; • Ποια συλλαβή τους τονίζεται; • Είναι η ίδια σε όλα;

α. Γυρεύω φίλους. (κείμεν. 1)

Γυρεύω: ενεργητική φωνή, τονίζεται στην παραλήγουσα.

β. Δημιουργώ δεσμούς. (κείμε. 1)

Δημιουργώ: ενεργητική φωνή, τονίζεται στη λήγουσα.

γ. Λυπάμαι πολύ. (κείμε. 2)

Λυπάμαι: παθητική φωνή, τονίζεται στην παραλήγουσα.

δ. Προσφέρω σε όλους. (κείμε. 3)

Προσφέρω: παθητική φωνή, τονίζεται στην προπαραλήγουσα.

Τα παραπάνω ρήματα δεν τονίζονται όλα στην ίδια συλλαβή. Ο τόνος τους αλλάζει ανάλογα με τη φωνή του ρήματος και τη συζυγία στην οποία ανήκει.

2. Βρείτε στο **κείμενο 3** τα ρήματα που στο **α' ενικό πρόσωπο** της οριστικής του ενεστώτα τονίζονται στη λήγουσα.

Ρήματα: γυρνώ, ακολουθώ, μπορώ, μιλώ, συγχωρώ

Διαβάζω και γράφω (σελ. 50 σχολ. βιβλ.)

1. Απευθυνόμενος σε κάποιο φίλο/κάποια φίλη σας, αλλάξτε τις παρακάτω προτάσεις μεταφέροντας τα ρήματα στο **α' ενικό πρόσωπο** της οριστικής του ενεστώτα. Στη συνέχεια, γράψτε τους τύπους που σχηματίσατε στην πρώτη στήλη, στη δεύτερη σημειώστε τη φωνή και στην τρίτη την κατάληξή τους.

α. Όταν κανείς ψάχνει ένα φίλο, ψάχνει να βρει κάποιον εχέμυθο. (κείμε. 4)

β. Κάποια παιδιά με συμπαθούνε. (κείμε. 4)

γ. Πρέπει όμως να τους εμπιστευόμαστε όλους. (κείμε. 4)

δ. Κι αυτά φοβάμαι ότι σπάνια τα βρίσκεις σήμερα. (κείμε. 4)

α. Όταν ψάχνω ένα φίλο, ψάχνω να βρω κάποιον εχέμυθο.

β. Κάποια παιδιά τα συμπαθώ.

γ. Πρέπει όμως να τους εμπιστεύομαι όλους.

δ. Κι αυτά φοβάμαι ότι σπάνια τα βρίσκεις σήμερα.

ΡΗΜΑΤΑ	ΦΩΝΗ	ΚΑΤΑΛΗΞΗ
ψάχνω	ενεργητική	-ω
συμπαθώ	ενεργητική	-ώ
εμπιστεύομαι	παθητική	-ομαι
φοβάμαι	παθητική	-άμαι

2. Στα ίδια ρήματα σχηματίστε τον παρατατικό, τον εξακολουθητικό και συνοπτικό μέλλοντα. • Παρατηρείτε διαφορές στον τονισμό ή στις καταλήξεις, συγκρίνοντας ρήματα της ίδιας φωνής, και σε ποιους χρόνους;

Ρήματα	Παρατατικός	Εξακολουθητικός Μέλλοντας	Συνοπτικός Μέλλοντας
ψάχνω	έψαχνα	θα ψάχνω	θα ψάξω
συμπαθώ	συμπαθούσα	θα συμπαθώ	θα συμπαθήσω
εμπιστεύομαι	εμπιστευόμουν	θα εμπιστεύομαι	θα εμπιστευθώ
φοβάμαι	φοβόμουν	θα φοβάμαι	θα φοβηθώ

- Αν συγκρίνουμε τα ρήματα της ενεργητικής φωνής, παρατηρούμε ότι στον ενεστώτα, τον παρατατικό και τον εξακολουθητικό μέλλοντα υπάρχουν διαφορές στον τονισμό και στις καταλήξεις των ρημάτων.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

• Το ρήμα **ψάχνω** στον ενεστώτα τονίζεται στην παραλήγουσα, στον παρατατικό στην προπαραλήγουσα (*έψαχνα*) και στον εξακολουθητικό μέλλοντα στην παραλήγουσα (*θα ψάχνω*).

• Το ρήμα **συμπαθώ** στον ενεστώτα τονίζεται στη λήγουσα, στον παρατατικό στην παραλήγουσα (*συμπαθούσα*) και στον εξακολουθητικό μέλλοντα στη λήγουσα (*θα συμπαθώ*).

ΠΑΘΗΤΙΚΗ ΦΩΝΗ

• Το ρήμα **εμπιστεύομαι** στον ενεστώτα τονίζεται στην προπαραλήγουσα, στον παρατατικό στην παραλήγουσα (εμπιστευόμουν) και στον εξακολουθητικό μέλλοντα στην προπαραλήγουσα (θα εμπιστεύομαι).

• Το ρήμα **φοβάμαι** στον ενεστώτα τονίζεται στην παραλήγουσα, στον παρατατικό στην παραλήγουσα (φοβόμουν) και στον εξακολουθητικό μέλλοντα στην παραλήγουσα (θα φοβάμαι).

3. Σχηματίστε το β' ή γ' ενικό πρόσωπο των ρημάτων (όποιο δεν υπάρχει) και γράψτε προτάσεις που θα απευθύνονται στον φίλο/στη φίλη σας (β' ενικό) ή θα μιλούν γι' αυτόν/αυτήν (γ' ενικό). • Κλίνονται όλα με τις ίδιες καταλήξεις;

α. Τι **ζητάς** από μια φίλη; (κείμε. 4)

β. Αλλά η Πόπη **διαφωνεί**. (κείμε. 4)

γ. Πώς **φοβάσαι** ότι μπορεί να σε προδώσει; (κείμε. 4)

δ. Γι' αυτό λοιπόν, **βαριέμαι** λίγο. (κείμε. 1)

ζητάς: β' ενικό → ζητά: γ' ενικό

διαφωνεί: γ' ενικό → διαφωνείς: β' ενικό

φοβάσαι: β' ενικό → φοβάται: γ' ενικό

βαριέμαι: α' ενικό → βαριέσαι: β' ενικό, βαριέται: γ' ενικό

- Ο Γιάννης, όταν έρχεται στην παρέα, πάντα μας **ζητά** να τον ακούμε προσεκτικά.
- Δεν καταλαβαίνω γιατί σε κάνω παρέα αφού **διαφωνείς** σχεδόν πάντα με αυτά που λέω.
- **Φοβάται** να πει τη γνώμη μπροστά στα άλλα παιδιά.
- Η Δήμητρα **βαριέται** όταν παίζουμε αυτό το παιχνίδι.
- **Βαριέσαι**, το ξέρω, αλλά πρέπει να πάμε στη συγκέντρωση της ομάδας του σχολείου.

• Δεν κλίνονται όλα τα ρήματα με τις ίδιες καταλήξεις. Και τα τέσσερα ανήκουν στη β' συζυγία, αλλά επειδή είναι διαφορετικής τάξης και διαφορετικής φωνής, έχουν διαφορετικές καταλήξεις:

α. **ζητώ**, **ζητάς**, **ζητά**, **ζητάμε**, **ζητάτε**, **ζητούν** το ρ. είναι ενεργητικής φωνής, β' τάξης.

β. διαφωνώ, διαφωνείς, διαφωνεί, διαφωνούμε, διαφωνείτε, διαφωνούν το ρήμα είναι ενεργητικής φωνής, β' τάξης.

γ. φοβάμαι, φοβάσαι, φοβάται, φοβόμαστε, φοβάστε, φοβούνται: το ρήμα είναι παθητικής φωνής, β' τάξης.

δ. βαριέμαι, βαριέσαι, βαριέται, βαριόμαστε, βαριέστε, βαριούνται: το ρήμα είναι παθητικής φωνής, α' τάξης.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Γ. Το α' συνθετικό

Ακούω και μιλώ (σελ. 51 σχολ. βιβλ.)

1. Εντοπίστε στα κείμενά σας τις σύνθετες λέξεις **ηλιόλουστη** (κείμεν. 1), **κατανόηση** (κείμεν. 4), **μονόχρωμη** (κείμεν. 5).

- Τι μέρος του λόγου είναι το α' συνθετικό κάθε λέξης;

ηλιόλουστη → α' συνθετικό: **ήλιος** = ουσιαστικό

κατανόηση → α' συνθετικό: **κατά** = πρόθεση

μονόχρωμη → α' συνθετικό: **ένας** = αριθμητικό (το αριθμητικό **ένας** κατά τη σύνθεση μετατρέπεται σε **μονο-**)

2. Εντοπίστε στα κείμενά σας τις σύνθετες λέξεις **εχέμυθος**, **καθημερινά** (κείμεν. 4), **μονόχρωμη** (κείμεν. 5). • Ψάξτε τη σημασία τους στο λεξικό σας. • Με βάση τη σημασία, βρείτε ποια λέξη είναι το α' συνθετικό καθεμιάς. • Τι παρατηρείτε για τη μορφή του α' συνθετικού;

εχέμυθος -η → **Ε5**: που κρατάει ένα μυστικό που του εμπιστεύτηκαν, που δεν το μεταδίδει σε πρόσωπα τα οποία δεν πρέπει να το μάθουν. • Η λέξη είναι σύνθετη από το ρήμα **έχω** + ουσιαστικό **μύθος**. Το **έχω** στη σύνθεση πήρε τη μορφή **-έχε-**.

καθημερινά= κάθε μέρα • η λέξη είναι σύνθετη: άκλιτη αντωνυμία **κάθε** + ουσιαστικό **ημέρα**.

μονόχρωμος -η -ο [Ε5](#) : που έχει ένα μόνο χρώμα. • Η λέξη είναι σύνθετη από το αριθμητικό **ένας** + το ουσιαστικό **χρώμα** (το αριθμητικό **ένας** κατά τη σύνθεση μετατρέπεται σε **μονο-**)

Διαβάζω και γράφω (σελ. 52 σχολ. βιβλ.)

1. Σύμφωνα με το Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής του Ιδρύματος Τριανταφυλλίδη (<http://www.komvos.edu.gr/dictionaries/dictonline/DictOnlineTri.htm>), φίλος είναι «άτομο με το οποίο αναπτύσσει κάποιος μια (στενή) κοινωνική σχέση, η οποία βασίζεται στην αμοιβαία αγάπη, συμπάθεια, εκτίμηση». Ψάξτε στο ίδιο λεξικό (έντυπο ή ηλεκτρονικό) τις σημασίες της λέξης όταν χρησιμεύει ως α' συνθετικό. • Βρείτε τις σύνθετες λέξεις με πρώτο συνθετικό το φίλο-, οι οποίες ορίζονται στις παρακάτω προτάσεις:

- ο καθηγητής που διδάσκει Αρχαία και Νέα Ελληνικά: **φιλόλογος**
- αυτός που του αρέσει κάποιο άθλημα: **φίλαθλος**
- χρήματα που αφήνουμε σε σερβιτόρο: **φιλοδώρημα**
- αυτός που αγαπάει τα ζώα: **φιλόζωος**
- αυτός που αγαπάει πολύ τα χρήματα: **φιλοχρήματος**
- ένας από αυτούς ήταν ο Αριστοτέλης: **φιλόσοφος**
- αυτός που αγαπάει την ειρήνη: **φιλειρηνικός**

Σ Η λέξη **φίλος** ως α' συνθετικό, παίρνει τις εξής μορφές:
φιλο- ή **φιλ-**, όταν το β' συνθετικό αρχίζει από φωνήεν
φιλό- ή **φίλ-**, όταν κατά τη σύνθεση ο τόνος **ανεβαίνει στο α' συνθετικό**.

• Οι σημασίες της λέξης φίλος, όταν είναι α' συνθετικό:
1 α. σε σύνθετα επίθετα προσδιορίζει αυτόν που χαρακτηρίζεται από την αγάπη ή την ευνοϊκή στάση προς αυτό που εκφράζει το β' συνθετικό,

π.χ. φιλόμουσος, φιλοχρήματος, φιλολαϊκός,
β. χαρακτηρίζει την αντίστοιχη στάση ή συμπεριφορά, π.χ. φιλελευθερισμός,
2. δηλώνει ότι η προσδιοριζόμενη συμπεριφορά ή γενικότερα η τακτική ή η πολιτική ενός ατόμου ή ενός συνόλου χαρακτηρίζεται από φιλική στάση προς τον λαό που εκφράζει το β' συνθετικό, π.χ. φιλοτουρκικός, φιλελληνικός.

2. Να σχηματίσετε σύνθετες λέξεις με α' συνθετικό της καθεμιάς:

ρήμα: χαιρέκακος = χαίρω + κακός, φυγόπονος = φεύγω + πόνος, φθινόπωρο = φθίνω + οπώρα

ουσιαστικό: νικηφόρος = νίκη + φέρω, λογογράφος = λόγος + γράφω, ξυλοκόπος = ξύλο + κόπτω, θανατηφόρος = θάνατος + φέρω

επίθετο: ευθύγραμμος = ευθύς + γραμμή, ακρόπολη = άκρα + πόλη, οξύθυμος = οξύς + θυμός

αριθμητικό: πενθήμερο = πέντε + ημέρα, δεκαετής = δέκα + έτος

αντωνυμία: αλλόγλωσσος = άλλος + γλώσσα, αλλόθρησκος = άλλος + θρησκεία, αυτοτραυματισμός = αυτός + τραυματισμός

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Δ. ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής

1. **αγάπη, φιλία, παρέα:** Συνδυάστε τα ουσιαστικά του κειμένου 4 με τα παρακάτω επίθετα, ώστε να δημιουργηθούν ονοματικά σύνολα (κάθε επίθετο δεν ταιριάζει μόνο με ένα ουσιαστικό).

φιλική, φαινομενική, αδελφική, τρυφερή, σταθερή, βαθιά, ενδιαφέρουσα, ανελικρινής, πραγματική, ανιδιοτελής, στοργική, αγνή, αιώνια, κακή

αγάπη: φαινομενική, αδελφική, τρυφερή, βαθιά, ανειλικρινής, πραγματική, ανιδιοτελής, στοργική, αγνή, αιώνια

φιλία: φαινομενική, αδελφική, τρυφερή, σταθερή, βαθιά, ανειλικρινής, πραγματική, ανιδιοτελής, στοργική, αγνή, αιώνια

παρέα: φιλική, σταθερή, ενδιαφέρουσα, στοργική, κακή

2. Στο **κείμενο 4** υπάρχουν λέξεις ή φράσεις που αφορούν τη φιλία και τους φίλους. Αφού γράψετε, συμπληρώστε και άλλες που απορρέουν από τις δικές σας φιλικές σχέσεις. • Χρησιμοποιείτε και ιδιαίτερες προσφωνήσεις ή χαρακτηρισμούς (π.χ. «κολλητή») για τα αγαπημένα σας πρόσωπα;

Φράσεις από το κείμενο 4: έννοια της φιλίας, φίλος, θα του εμπιστευτείς πράγματα, εύκολα λες μυστικά, πραγματική φιλία, προδόθηκες από κάποιους φίλους σου, Από ένα φίλο ζητάμε κατανόηση, βοήθεια, αγάπη, φίλη, «κολλητή», θα κρατήσει τα μυστικά που θα της πει, Η εμπιστοσύνη στην εχεμύθεια του άλλου είναι το κυρίαρχο στοιχείο επιλογής φίλου, ψάχνει ένα φίλο, κάποιον εχέμυθο, που θα τον καταλαβαίνει, μια μεγάλη παρέα, στενή σχέση, Στενή φιλία, εκτιμάς, η συντροφιά, συμπαθούνε, Ο παράγοντας εμπιστοσύνη ενώνει την παρέα, πρέπει να διαλέγουμε με προσοχή την παρέα μας.

• **Άλλες λέξεις και εκφράσεις:** καλλιεργώ σχέσεις αγάπης και εμπιστοσύνης, εμπιστεύομαι τους φίλους μου, φιλία χωρίς μυστικά, φίλοι για πάντα, οικογενειακοί φίλοι, δεσμοί φιλίας, ο καλύτερος μου φίλος, σχέσεις στοργής, ανιδιοτελής φιλία, τρέφω φιλικά αισθήματα, τα πάμε καλά, συνάπτω φιλικές σχέσεις, μας συνδέουν άρρηκτοι δεσμοί φιλίας, εικονικός φίλος, διαδικτυακή φιλία, έχω φιλική στάση απέναντί του, αχώριστοι φίλοι, αμοιβαία φιλία, αιώνια φιλία, πιάνω φιλία με κάποιον, συνδεόμαστε με βαθιά και ειλικρινή φιλία, παλιές και νέες φιλιές.

• **Προσφωνήσεις ή χαρακτηρισμοί φίλων:** κολλητός, φιλαράκι, φιλάρας, αυτοκόλλητε, μεγάλε, αδελφέ, καθώς και τα υποκοριστικά των ονομάτων.

3. Το αντώνυμο της φιλίας είναι η έχθρα, το μίσος. • Ξεχωρίστε σε δύο στήλες τις εκφράσεις που σας δίνονται, ώστε να ταιριάζουν σε καθεμιά από αυτές τις λέξεις:

έχω αγαθές σχέσεις, συμπαθώ, τρέφω αντιπάθεια, αποστρέφομαι κάποιον, σχετίζομαι, συνδέομαι φιλικά, περιβάλλω με συμπάθεια, φιλιώνω, μου εμπνέει αποστροφή, μισώ θανάσιμα, τρέφω μίσος, διακόπτω τις φιλικές σχέσεις, τα πάμε καλά, μονοιάζω, επιβουλεύομαι, διαλύω τη φιλία, καλλιεργώ μίσος, εχθρεύομαι, κάνω φίλους, τα 'χουμε καλά

φιλία	έχθρα- μίσος
έχω αγαθές σχέσεις, συμπαθώ, σχετίζομαι, συνδέομαι φιλικά, περιβάλλω με συμπάθεια, φιλιώνω, τα πάμε καλά, μονοιάζω, κάνω φίλους, τα 'χουμε καλά	τρέφω αντιπάθεια, αποστρέφομαι κάποιον, μου εμπνέει αποστροφή, μισώ θανάσιμα, τρέφω μίσος, διακόπτω τις φιλικές σχέσεις, επιβουλεύομαι, διαλύω τη φιλία, καλλιεργώ μίσος, εχθρεύομαι

4. Ξαναγράψτε τις φράσεις μεταφέροντας τα ρήματα με έντονους χαρακτήρες στον αόριστο:

α. Αρχίζω να καταλαβαίνω. (κείμεν. 1) → **Άρχισα** να καταλαβαίνω.

β. Δημιουργώ δεσμούς. (κείμεν. 1) → **Δημιούργησα** δεσμούς.

γ. Τους υπόλοιπους θα τους **εκτιμάς**. (κείμεν. 4) → Τους υπόλοιπους τους **εκτίμησες**.

δ. Όμως η αλεπού **ξαναγουρίζει** στην προηγούμενη σκέψη της. (κείμεν. 1) → Όμως η αλεπού **ξαναγύρισε** στην προηγούμενη σκέψη της.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Ε. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΛΟΓΟΥ

Ακούω και μιλώ (σελ. 55 σχολ. βιβλ.)

1. Περιγράψτε σκηνές γέλιου και διασκέδασης που ζήσατε την προηγούμενη χρονιά με τους φίλους σας. (Μπορείτε να αναφερθείτε σε σκηνές γέλιου

στην τάξη ή στο διάλειμμα, σε σκηνές διασκέδασης με τους φίλους σε μια εκδρομή.)

Μπορείτε να περιγράψετε διάφορα περιστατικά που συμβαίνουν:

- μέσα στην τάξη, στην ώρα του μαθήματος,
- στο διάλειμμα,
- την ώρα που πηγαίνετε στο σχολείο ή επιστρέφετε στο σπίτι,
- όταν πηγαίνετε εκδρομή,
- σε μια εκδήλωση ή γιορτή του σχολείου,
- όταν συμμετέχετε σε αθλητικές δραστηριότητες,
- μπορείτε να αναφερθείτε και σε παλιότερα περιστατικά ή σε κάτι που συνέβη όταν ήσασταν στο δημοτικό.

Ακολουθεί ένα απόσπασμα με ένα τέτοιο περιστατικό από το βιβλίο του Ν. Καζαντζάκη, *Αναφορά στον Γκρέκο*.

[...] Στην Τρίτη τάξη ο Περίανδρος Κρασάκης. Ποιος ανέσπλαχνος νουνός έδωκε τα΄ όνομα του άγριου τύραννου της Κόρινθος στον καχεκτικό αυτό ανθρωπάκο, με το αψηλό σκληρό κολάρο για να μη φαίνονται οι σκρόφουλες στο λαιμό του, με τα λιγνά σαν του τζιτζικα ποδαράκια, με το άσπρο μαντιλάκι πάντα στο στόμα, να φτύνει να φτύνει και να κόβεται η πνοή του; αυτός είχε μανία με την καθαριότητα κάθε μέρα επιθεωρούσε τα χέρια μας, τα αυτιά μας, τη μύτη, τα δόντια, τα α νύχια. Δεν έδερνε αυτός, δεν παρακαλούσε, μα κουνούσε τη χοντρή, γεμάτη σπυριά κεφάλια του.

–Ζώα, μας φώναζε, γουρούνια, αν δεν πλένεστε κάθε μέρα με σαπούνι, δε θα γίνετε ποτέ σας άνθρωποι. Τι θα πει, μαθές, άνθρωπος, Αυτός που πλένεται με σαπούνι [...]

Ώρες μας έπαιρνε τ΄ αυτιά ποια φωνήεντα είναι μακρά, ποια βραχεία και τι τόνο να βάλουμε, οξεία ή περισπωμένη· κι εμείς ακούγαμε τις φωνές στο δρόμο, τους μανάβηδες, τους κουλουρτζήδες, τα γαϊδουράκια που γκάριζαν και τις γειτόνισσες που γελούσαν, και περιμέναμε πότε να χτυπήσει το κουδούνι, να γλιτώσουμε. Κοιτάζαμε το δάσκαλο να ιδρώνει απάνω στη έδρα, να λέει, να ξαναλέει και να θέλει να καρφώσει στο μυαλό μας τη γραμματική, μα ο νους μας

ήταν έξω στον ήλιο και στον πετροπόλεμο· και συχνά πηγαίναμε στο σκολειό με κεφάλι σπασμένο.

Μια μέρα, ήταν άνοιξη, χαρά Θεού, τα παράθυρα ήταν ανοιχτά κι έμπαινε η μυρωδιά από μίαν ανθισμένη μανταρινιά στο αντικρινό σπίτι· το μυαλό μας είχε γίνει και αυτό ανθισμένη μανταρινιά και δεν μπορούσαμε πια ν' ακούμε για οξείες και περισπωμένες. Κι ίσια ίσια ένα πουλί είχε καθίσει στο πλατάνι της αυλής του σκολειού και κελαηδούσε. Τότε πια ένας μαθητής, χλωμός, κοκκινομάλλης, που 'χε έρθει εφέτο από το χωριό, Νικολιό τον έλεγαν, δε βάσταξε, σήκωσε το δάχτυλο:

– Σώπα, δάσκαλε, φώναξε· σώπα, δάσκαλε, ν' ακούσουμε το πουλί!

2. Εσύ, ένας συμμαθητής και μία συμμαθήτριά σου συζητάτε για τη φιλία σήμερα (αν υπάρχει, τι είδους φιλίες υπάρχουν κτλ.).

Προτάσεις για τη συζήτηση σχετικά με τη φιλία:

(ορισμός) Η φιλία είναι ένας από τους σημαντικότερους ανθρώπινους δεσμούς και απαραίτητη για τη συναισθηματική ισορροπία του ατόμου. Σπάνια όμως καλύπτονται όλες οι προϋποθέσεις που απαιτούνται για την ύπαρξη της αγνής, της πραγματικής φιλίας.

Λόγοι που μας κάνουν να αισθανόμαστε την ανάγκη να συνάψουμε φιλικούς δεσμούς:

- για παρέα και συντροφιά στη διασκέδαση,
- συμπαράσταση, στήριξη και βοήθεια όταν έχουμε ανάγκη,
- ενθάρρυνση, προτροπή να κάνουμε ό,τι μπορούμε καλύτερο,
- προστασία ,
- κοινωνικοποίηση,

προϋποθέσεις για αληθινή φιλία: ειλικρίνεια, εμπιστοσύνη, αγάπη, κατανόηση, σεβασμός της προσωπικότητας του άλλου, κοινά ενδιαφέροντα, η επικοινωνία, η ανιδιοτέλεια, η αλληλεγγύη

• Πώς νιώθουν οι άνθρωποι που δεν έχουν φίλους ή έχουν προδοθεί από τις φιλίες τους: στεναχώρια, μελαγχολία, δυστυχία, απομόνωση, δυσπιστία, παραίτηση, κακία.

Παρακάτω ακολουθούν διάφορες απαντήσεις που έδωσαν έφηβοι απαντώντας στο ερώτημα αν υπάρχουν αληθινοί φίλοι:

Charizard2005: Ότι έχουν εξαφανιστεί οι αληθινοί φίλοι, όχι δεν το πιστεύω. Ότι είναι πολύ δύσκολο να τους βρεις, ναι, μπορώ να πω ότι συμφωνώ. Είναι δύσκολο να βρεις κάποιον ο οποίος θα βάλει εσένα πάνω από ανθρώπους και καταστάσεις στη ζωή του. Πριν όμως, πούμε ότι «Είναι πολύ δύσκολο να βρεις φίλους σήμερα», «Δεν υπάρχει φιλία» κ.λπ., αναρωτηθείτε λίγο: **Θα ήσασταν δίπλα σε κάποιον ο οποίος παίρνει μια δύσκολη φάση, χωρίς αυτός να είναι κοντινός σας φίλος – «κολλητός»; Θα δίνετε αυτά που ζητάτε να σας δώσουν οι άλλοι ώστε να τους βάλετε στην κατηγορία «φίλοι»;** Ο περισσότερος κόσμος δεν θα το έκανε. Γιατί; Γιατί περιμένει πρώτα να του σταθούν και μετά να το ανταποδώσει. Δεν πάει έτσι όμως... Μια από τις κυριότερες «βάσεις» για μια σωστή φιλία είναι η ανιδιοτέλεια, κάτι που ο κόσμος δεν έχει σήμερα...

The Human Torch : Σε αυτό που είπες Charizard2005 , αν θα στήριζα κάποιον που δεν είναι «κολλητός» μου, πιστεύω ότι εξαρτάται και από το άτομο αυτό. [...]Εγώ πάντως ακόμη και κακός να είναι κάποιος, τον στηρίζω στις δύσκολες στιγμές του και ποτέ δεν περιμένω ανταπόδοση, δηλαδή δεν περιμένω έπειτα από αυτό να γίνουμε στενοί φίλοι ή να μου πει ευχαριστώ. Εγώ, αν έβλεπα κάποιον να κλαίει, επειδή έχει τις στενοχώριες του, δεν θα γελούσα όπως θα έκαναν και κάνουν κάποια άτομα που γνωρίζω και τα οποία αντί να βοηθήσουν, κάνουν την ψυχολογία του συνανθρώπου τους ακόμη χειρότερη.

Dragar Η φιλία για μένα είναι το πιο σημαντικό πράγμα στη ζωή μου. Όσο για αυτό που είπε η Charizard2005 ναι εγώ θα το έκανα και το κάνω. Και άτομα που γνωρίζω λίγες μέρες μου ανοίγονται και τους βοηθώ. Προσωπικά κάνω εύκολα φίλους ...πολύ εύκολα. Αλλά δύσκολα κάνω κολλητούς. Έχω κάποια άτομα από το δημοτικό που είμαστε κάθε μέρα μαζί. Για μένα αυτοί έχουν ξεφύγει από το επίπεδο του φίλου, του κολλητού. Έχουν πάει στο επίπεδο του αδελφού. Έτσι τους νιώθω όπως και αυτοί. Αυτό για εμένα είναι η επιτυχία στη φιλία. Είμαστε δεμένοι, βοηθάμε ο ένας τον άλλον και στα δύσκολα και στα εύκολα. Και χαλιά να είμαι, θα τρέξουν οι άλλοι. Ρίχνουμε και γέλιο φυσικά και περνάμε τέλεια... Για μένα αυτό είναι η αληθινή φιλία.

milton Παιδιά «φίλοι» υπάρχουν «κολλητοί» όμως είναι πραγματικά είδος προς εξαφάνιση. Είναι συγκλονιστικά δύσκολο να προσπαθείς να γίνεις με κάποιον «κολλητός»... ειδικά εάν και ο ίδιος δεν ανταποκρίνεται δηλαδή, να κάνεις τα

πάντα για να του το δείξεις και αυτός να σε κρατάει με κάποιον περίεργο τρόπο μακριά του...

JOHAN: ναι, αληθινή φιλία υπάρχει! δύσκολο να τη βρεις, αλλά αν τη βρεις δεν ξεφτίζει ποτέ! Εγώ ήμουν τυχερός και τη βρήκα μόλις πάτησα το πόδι μου στα προήπια, περίπου 3-4 χρονών! με τον φίλο μου μείναμε μαζί μέχρι τη 2 τάξη του δημοτικού μετά χωρίσαμε για 5 χρόνια, αλλά σήμερα συνεχίζουμε να είμαστε όπως λένε αυτοκόλλητοι! (διασκευή) www.legendarypokemon.net/forums/thread-991.html

• **Έκθεση: Η φιλία στις μέρες μας**, του Νίκου Μαργωμένου, μαθητή της Β΄ Γυμνασίου

Κάποιοι υποστηρίζουν ότι οι φιλικές σχέσεις στις μέρες μας διέρχονται κρίση και πως δεν υπάρχουν αληθινοί φίλοι. Αυτό πιστεύω πως συμβαίνει είτε επειδή απογοητεύτηκαν από κάποιον που θεωρούσαν φίλο, είτε γιατί δεν γνώρισαν ποτέ την αληθινή φιλία.

Ένας κύριος λόγος στην απογοήτευση κάποιου από τον «κολλητό» του είναι ο εγωισμός. Ο φίλος αυτός περιμένει από τον άλλο να τον βοηθάει, να τον υποστηρίζει στις δύσκολες στιγμές, να χαιρέται και να στενοχωριέται μαζί του. Παρόλα αυτά ποτέ δεν σκέφτεται ότι και ο άλλος περιμένει τα ίδια από αυτόν. Νομίζει πως είναι ο τέλειος, ο αλάνθαστος στη φιλία του και πάντα φταίει ο άλλος για τον τερματισμό της. Βέβαια, καμιά φορά συμβαίνει το αντίθετο. Ενώ δίνει τα πάντα για τον φίλο του, εκείνος δεν κάνει τίποτα για αυτόν. Υπάρχουν κι αυτοί που δεν γνώρισαν ποτέ την αληθινή φιλία και γι' αυτό φταίει μάλλον το γεγονός ότι κοιτάνε το συμφέρον τους ή ότι είναι «κλεισμένοι» στον εαυτό τους και δεν νοιάζονται για τους συνανθρώπους τους. Συνήθως δεν δίνουν ευκαιρία σε κανέναν να τους πλησιάσει. [...]Και τέλος, υπάρχουν αυτοί που απλά δεν κατάφεραν να γνωρίσουν το κατάλληλο άτομο.

Υπάρχουν και φιλίες ανιδιοτελείς αλλά χωρίς να είναι απαραίτητα αυτό που αποκαλούμε «αληθινές φιλίες». Αυτό συμβαίνει λόγω ενός κοινού ενδιαφέροντος, συμφέροντος, επιθυμίας, κοινής πορείας ή συνύπαρξης. Όταν αυτή η κατάσταση τελειώσει, η σχέση τους συνήθως διαλύεται. Πρέπει κανείς να προσέχει για να μην χάσει τις ευκαιρίες για αληθινούς φίλους, οι οποίες δεν είναι άπειρες. Πολλοί λένε ότι μετριούνται άνετα στα δάκτυλα του ενός χεριού, δηλαδή δυο-τρία άτομα το πολύ. Υπάρχει όμως ένας εύκολος τρόπος να ξεχωρίσεις τον αληθινό φίλο: όλοι είναι φίλοι μέχρι να βρεθείς σε ανάγκη. Τότε φαίνεται ο πραγματικός φίλος. Οι υπόλοιποι βρίσκουν μια αφορμή και απομακρύνονται.

Ο πραγματικός, ο αληθινός φίλος, είναι ό,τι πιο σπουδαίο και πιο σημαντικό μπορεί να αποκτήσει κανείς. Είναι το στήριγμα σου όταν χρειάζεσαι βοήθεια. Είναι η ευτυχία μέσα στη στεναχώρια. Είναι η οικογένεια που εσύ διαλέγεις. Ό,τι υλικό αγαθό και να έχεις, τίποτα δεν συγκρίνεται με έναν αληθινό φίλο. Υπάρχει

μια λαϊκή παροιμία που το λέει ξεκάθαρα: «Με τον φίλο η χαρά πολλαπλασιάζεται και η λύπη μειώνεται». Χρειάζεται βέβαια αρκετός χρόνος για να χτιστεί μια υγιής και γερή φιλία. Πρέπει η φιλία αυτή να δοκιμαστεί σε διάφορες δύσκολες καταστάσεις και αν αντέξει, τότε μόνο αξίζει να πεις ότι έχεις έναν πραγματικά αληθινό φίλο, τον οποίο με τη σειρά σου πρέπει να τον προσέχεις, οφείλεις να τον προσέχεις, «σαν κόρη οφθαλμού». Κορυφαία παραδείγματα φιλίας είναι ο Αχιλλέας με τον Πάτροκλο και ο Δάμωνας με τον Φιντία (ο ένας ήθελε να εκτελεστεί για να σώσει τον άλλο!).

Άρα, αξίζει να προσπαθούμε να κάνουμε αληθινούς φίλους ή να διατηρούμε τις φιλίες μας, γιατί αυτός είναι ο πραγματικός πλούτος του ανθρώπου, ένας πλούτος που δεν μπορεί να αγοραστεί με χρήμα.

3. Οι περισσότεροι πιστεύουν ότι οι φίλοι είναι πολύτιμοι για τη ζωή ενός ανθρώπου. Κάποιοι υποστηρίζουν ότι δεν υπάρχουν σήμερα αληθινοί φίλοι. Τρεις από σας θα αναλάβουν να υποστηρίξουν την πρώτη άποψη και τρεις τη δεύτερη. Αφού οι δύο ομάδες προετοιμάσουν τα επιχειρήματά τους από την προηγούμενη μέρα, θα κάνουν ένα διάλογο στην τάξη.

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΕΙΝΑΙ ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟΙ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ ΓΙΑΤΙ:

- μας προσφέρουν αγάπη, αλληλοϋποστήριξη και αφοσίωση
- είναι η παρέα μας στη διασκέδαση, αλλά και αυτοί που θα μας προσφέρουν τη βοήθεια και τη συμπαράστασή τους όταν την έχουμε ανάγκη.
- είναι αυτοί που θα μας προτρέψουν να κάνουμε το σωστό και θα μας αποτρέψουν από τα σφάλματα.
- μέσα από τη σχέση μας μαζί τους κοινωνικοποιούμαστε και ολοκληρωνόμαστε ως προσωπικότητες, αποκτούμε αυτογνωσία και αυτοπεποίθηση.
- η φιλία και οι αρμονικές σχέσεις μεταξύ των ανθρώπων έχουν θετικά αποτελέσματα γενικότερα για την κοινωνία, καθώς την οδηγούν στην πρόοδο και την ευημερία.

ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΙ ΦΙΛΟΙ:

- ο έντονος ρυθμός της σύγχρονης ζωής αφήνει ελάχιστο χρόνο για να αναπτυχθούν ιδανικά οι ανθρώπινες σχέσεις.
- οι άνθρωποι στις πόλεις δυσκολεύονται να επικοινωνήσουν μεταξύ τους.

- κυριαρχούν το κέρδος, το συμφέρον, η ιδιοτέλεια και η σκοπιμότητα.
- οι άνθρωποι εστιάζουν στα υλικά αγαθά και όχι στο συναισθηματικό τους κόσμο και στις ανθρώπινες σχέσεις.
- η κρίση των αξιών θέτει σε αμφισβήτηση και τη φιλία.
- ο άνθρωπος αδυνατεί να υπερβεί τον εγωισμό του και κυριαρχείται από καχυποψία και έλλειψη εμπιστοσύνης για τα κίνητρα του άλλου ανθρώπου.

Διαβάσω και γράφω (σελ. 55 σχολ. βιβλ.)

1. Σε μία σελίδα του ημερολογίου σας γράψτε για τον πιο καλό σας φίλο ή φίλη (πότε και κάτω από ποιες συνθήκες άρχισε η φιλία σας, ποια τα χαρακτηριστικά του φίλου ή της φίλης – σωματικά, ψυχικά, πνευματικά –, ποιες δυσκολίες ή κρίσεις πέρασε η φιλία σας, ποιες σκέψεις κάνετε για το μέλλον της φιλίας σας κτλ.).

ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

Πρόλογος: Πώς ονομάζεται ο φίλος μου, πόσο ετών είναι, πού και πότε τον γνώρισα.

2η παράγραφος→ τα χαρακτηριστικά του φίλου μου : εξωτερική εμφάνιση (χρώμα μαλλιών, ματιών, ύψος κτλ), στοιχεία του χαρακτήρα του (συμπεριφορά, προτερήματα και ελαττώματα, ενδιαφέροντα, συνήθειες κτλ.).

3η παράγραφος→ η σχέση μου μαζί του, αυτά που μας ενώνουν και κάνουν τη φιλία μας ξεχωριστή, οι καλύτερες στιγμές μας. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίσαμε, τα προβλήματα, οι παρεξηγήσεις, οι καβγάδες μας.

Επίλογος: Γενικό συμπέρασμα για τη φιλία μας και πώς βλέπω το αύριο της.

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

TM ΔΙΑΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

- «Η φιλία των ανθρώπων: από το παρελθόν στο παρόν». Χωρισμένοι σε ομάδες και σε συνεργασία με τους καθηγητές διάφορων μαθημάτων επιχειρήστε να συγκεντρώσετε υλικό για:
 - α. τη φιλία στην πορεία της ιστορίας (υλικό και κείμενα από το μάθημα της Ιστορίας, των Αρχαίων Ελληνικών, των Καλλιτεχνικών)
 - β. τη φιλία στη σύγχρονη πνευματική δημιουργία (υλικό από το χώρο της μουσικής, της λογοτεχνίας, του κινηματογράφου κτλ.),
 - γ. τη φιλία στην καθημερινή ζωή (φωτογραφικό υλικό και κείμενα σχετικά με τις φιλικές σχέσεις των μαθητών, μαθητικά άλμπουμ, ρεπορτάζ των εφημερίδων κτλ.).
- Παρουσιάστε τη διαθεματική εργασία σε μια συνάντηση σχολείων από την Ελλάδα ή από άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Αρχαίοι Έλληνες για τη φιλία:

Αριστοτέλης, 384-322 π. Χ.: Η φιλία [ή η αγάπη] είναι μια ψυχή που κατοικεί σε δυο σώματα.

Περίανδρος, 668-584 π. Χ., τύραννος της Κορίνθου : Να είσαι ο ίδιος σε φίλους που ευτυχούν και δυστυχούν.

Σόλων, 630-560 π. Χ., Αθηναίος νομοθέτης: Μην κάνεις βιαστικά φίλους.

Μένανδρος, 4ος αι. π. Χ., αρχαίος ποιητής: Να ευεργετείς τους φίλους όταν τους συμβαίνει κάτι κακό.

Αισχύλος, 525-456 π.χ., αρχαίος τραγικός ποιητής : Λίγοι άνθρωποι το έχουν στη φύση τους αυτό, να τιμούν χωρίς φθόνο τον ευτυχισμένο φίλο τους .

Αναξαγόρας, π.500-427 π.χ., προσωκρατικός φιλόσοφος: Μην αποφεύγεις ούτε τους φίλους να κατακρίνεις ούτε τους εχθρούς να επαινείς.

Αριστοτέλης: Είμαστε όλοι φίλοι των ευτυχούντων, ενώ των δυστυχούντων δεν είναι φίλος ούτε ο πατέρας (τους).

Πυθαγόρας, 580-490 π.χ., αρχαίος φιλόσοφος: Αν δεν μπορείς να έχεις έναν πιστό φίλο, να είσαι ο ίδιος φίλος του εαυτού σου.

• Στα κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας στην ενότητα «Η αγάπη με τους συνανθρώπους μας» υπάρχει το απόσπασμα από τον *Μικρό πρίγκιπα* του Αντουάν ντε Σαιντ-Εξυπερύ.

• **Φίλοι που έμειναν στην ιστορία:** Δάμων και Φιντίας, Αχιλλέας και Πάτροκλος, Επαμεινώνδας και Πελοπίδας

• **Κινηματογράφος**

ΣΙΝΕΜΑ Ο ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ: Ιταλική ταινία σε σκηνοθεσία του Τζουζέπε Τορνατόρε, μια ταινία ύμνος στον κινηματογράφο και τη φιλία ανάμεσα στον ηλικιωμένο μηχανικό προβολής και ένα μικρό αγόρι.

1. **Ε.Τ. Ο ΕΞΩΓΗΙΝΟΣ:** Αμερικανική ταινία επιστημονικής φαντασίας, παραγωγής 1982, σε σκηνοθεσία Στίβεν Σπίλμπεργκ. Η ταινία αφηγείται την ιστορία του Έλιοτ, ενός μοναχικού αγοριού που γίνεται φίλος με έναν εξωγήινο, τον Ε.Τ., ο οποίος έχει παγιδευτεί στη Γη. Ο Έλιοτ και τα αδέρφια του βοηθούν τον Ε.Τ. να επιστρέψει στο σπίτι του και ταυτόχρονα προσπαθούν να τον κρατήσουν

κρυμμένο από τη μητέρα τους και την κυβέρνηση.

ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΤΕ ΤΟΥ ΓΟΥΙΛΙ (Free Willi) Μια φίλια που δεν θα μπορούσες ποτέ να φανταστείς: ανάμεσα στον Γουίλι, μια φάλαινα, που είχε χωριστεί βίαια από τη μητέρα του και αιχμαλωτιστεί από ψαράδες, και ένα αγόρι τον Τζέσε. Οι δυο τους θα γίνουν αχώριστοι φίλοι... Όμως ο Ντάιαλ, ο ιδιοκτήτης του πάρκου, έχει διαφορετικά σχέδια για τον Γουίλι. Έχοντας ασφαλίσει τη νεαρή φάλαινα για 1.000.000 δολάρια, αναλογίζεται πως αξίζει περισσότερο νεκρή παρά ζωντανή. Είναι η στιγμή όπου ο Τζέσε με τους φίλους του θα κάνουν ό,τι μπορούν για να σώσουν τον Γουίλι και να τον επιστρέψουν στο φυσικό του περιβάλλον...

ΜΑΡΛΕΪ: ΈΝΑΣ ΜΕΓΑΛΟΣ ΜΠΕΛΑΣ. Η ταινία αναφέρεται στη σχέση ενός ζευγαριού, του Τζον και της Τζένιφερ, με τον Μάρλεϊ, ένα λαμπραντόρ 50 κιλών. Ο Μάρλεϊ είναι ένα απίστευτα παιχνιδιάρικο και γεμάτο ενέργεια σκυλί, που μασουλάει ό,τι βρεθεί στο πέρασμά του και κάνει τους εκπαιδευτές να σηκώνουν τα χέρια ψηλά. Τα παιδιά στην οικογένεια δεν αργούν να έρθουν και οι υποχρεώσεις καμιά φορά κάνουν το ζευγάρι να πελαγώνει αλλά ο Μάρλεϊ είναι πάντα δίπλα τους. Τους αγαπάει, νιώθει ό,τι νιώθουν και εκείνοι και τους παραμένει πιστός μέχρι το τέλος, δίνοντάς τους ένα μεγάλο μάθημα ζωής.

Κόμικ (βιβλία και ταινίες): Αστερίξ και Οβελίξ -- Λούκι Λουκ και η φίλια με το άλογο του, την Ντόλυ.

Βιβλία

• *Το μικρό βιβλίο για τη φίλια*, εκδόσεις Πατάκη, Νοέμβριος 2009

Οι φίλοι ακούν, γελούν και συγχωρούν, ανέχονται τα ελαττώματά σου και μοιράζονται τη σιγουριά σου.

• Μαρκ Τουέν, *Οι περιπέτειες του Τομ Σόγερ*, εκδ. Ερευνητές

• Η σειρά των μυθιστορημάτων Χάρι Πότερ της Τζίνα Κ. Ρόουλινγκ, εκδ. Ψυχογιός

• Αντουάν ντε Σεντ-Εξυπερύ, *Ο μικρός πρίγκιπας*, εκδ. Πατάκη

• Λέο Μπουσκάλια, *Να ζεις, να αγαπάς, να μαθαίνεις*, εκδ. Γλάρος

• Γιάννης Καλπούζος, *Ιμαρέτ: Στη σκιά του ρολογιού*, εκδ. Μεταίχμιο, 1998

• ΛΙΟΥΙΣ, Κ.Σ., *Το χρονικό της Νάρνια*, εκδ. Κέδρος

Άρθρα και φωτογραφικό υλικό για τη φίλια:

<http://www.tovima.gr/vimagazino/views/article/?aid=558701>

<http://www.dinfo.gr/%CE%B7-%CE%B1%CE%BB%CE%B7%CE%B8%CE%B9%CE%BD%CE%AE-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1/>

Ένα άρθρο για τη φίλια μέσα από τους στίχους των τραγουδιών:

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=185796>

φιλία και έφηβοι: • [http://www.my-](http://www.my-family.gr/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1/%CE%B7-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CE%B5%CF%86%CE%AE%CE%B2%CE%BF%CF%85%CF%82/)

[family.gr/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1/%CE%B7-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CE%B5%CF%86%CE%AE%CE%B2%CE%BF%CF%85%CF%82/](http://www.my-family.gr/%CE%BF%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%B3%CE%AD%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B1/%CE%B7-%CF%86%CE%B9%CE%BB%CE%AF%CE%B1-%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%82-%CE%B5%CF%86%CE%AE%CE%B2%CE%BF%CF%85%CF%82/)

• <http://www.parentshelp.gr/%ce%b7-%cf%83%ce%b7%ce%bc%ce%b1%cf%83%ce%af%ce%b1-%ce%ba%ce%b1%ce%b9-%ce%bf-%cf%81%cf%8c%ce%bb%ce%bf%cf%82-%cf%84%cf%89%ce%bd-%cf%86%ce%af%ce%bb%cf%89%ce%bd-%cf%83%cf%84%ce%b7%ce%bd-%ce%b5%cf%86%ce%b7/>

Ας θυμηθούμε ΤΙ ΜΑΘΑΜΕ Σ' ΑΥΤΗ ΤΗΝ ΕΝΟΤΗΤΑ

• φωνές των ρημάτων είναι η **ενεργητική** και η **παθητική**.

• Όσα ρήματα έχουν μόνο παθητική φωνή λέγονται **αποθετικά**.

• Γράψτε τη συζυγία των ρημάτων (στη β' συζυγία επισημάνετε και την τάξη τους):

εκτιμώ → **β' συζυγία, α' τάξη**

διαφωνώ → **β' συζυγία, β' τάξη**

ξεχωρίζω → **α' συζυγία**

ξεχνιέμαι → **β' συζυγία, α' τάξη**

• Τι μέρος του λόγου είναι το **α'** συνθετικό των λέξεων;

κάτασπρο: κατά= **πρόθεση**

τριφύλλι: (τρία) **αριθμητικό**

Σαββατοκύριακο: (Σάββατο) = **ουσιαστικό**

ανεβοκατεβαίνω: (ανεβαίνω) = **ρήμα**

Απολαύστε τη διδασκαλία στα βίντεο του www.arnos.gr

Κατανοείτε σε βάθος τη μεθοδολογία επίλυσης!

...Πράξεις Παιδείας!

Επιμέλεια: Αγγελική Χαιρέτη

...Πράξεις Παιδείας!